

Öt éves A Vértes Agorája!

Kulturális alapú fejlesztési folyamatok Tatabányán és térségében

A Vértes Agorája 2018 áprilisában ünnepelte 5. születésnapját: Tatabányán a 2009-ben megnyert TIOP „AGÓRA – multifunkcionális közösségi központok és területi közművelődési tanácsadó szolgálat infrastrukturális feltételeinek kialakítása” című pályázat nyomán a képviselő testület döntött az Agora Nonprofit Kft. létrehozásáról, s a szakmai munkát 2013-ban kezdte meg A Vértes Agorája.

Salamon Hugó

A kulturális központ által a megyeszékhelyen és a térségében megvalósított fejlesztési folyamatokról Salamon Hugó, A Vértes Agorája szakmai igazgatója beszélt a folyóiratnak. Salamon Hugót 2012-ben kérte fel a város polgármestere és Sámuel Botond, az Agora Nonprofit Kft. ügyvezetője az intézmény szakmai koncepciójának kidolgozására, a projekt szakmai koordinálására, majd a szervezet szakmai vezetésére. A beszélgetésbe Szénási Pál képzési, ifjúsági és tehetségtámogató főmunkatárs is bekapcsolódott, aki négy éve erősíti a szervezetet.

Edelmayer Zsolt: *Hogyan jött létre az Agora Nonprofit Kft., és A Vértes Agorája divízió?*

Salamon Hugó: Ennek áttekintéséhez vissza kell menni az időben. Az épületnek és a Kft-nek volt egy alapja, jogelődje. Az eredeti Közművelődés Háza épületéből a felújítás során csak a pince és a vasbeton tartószerkezet maradt meg, minden más teljesen megújult. Az ingatlan fenntartását és a közművelődési feladatellátást a jogelőd, a Közművelődés Háza Nonprofit Kft. végezte, ezen kívül a városban volt egy, a sportlétesítményeket működtető nonprofit kft. is. 2009-ben, amikor az Agora pályázaton Tatabánya városa nyert, akkor először az épületet ürítették ki, ezt követően kezdődött meg a beruházás, majd az önkormányzat úgy

döntött, hogy létrehozza az Agora Nonprofit Kft-t, a Közművelődés Háza Nonprofit Kft. és a sportlétesítményeket működtető nonprofit Kft. jogutódjaként. Ebben a cégbe összevonták a közművelődési és sportlétesítményekhez kapcsolódó funkciókat, valamint hozzárendelték a Sporthotel és Étterem fenntartását is. 2012 májusában az Agora Nonprofit Kft. élére nevezték ki Sámuel Botondot, én ezt követően Schmidt Csaba polgármester és Botond hívására nyáron csatlakoztam a projekthez.

Következő nagy lépésként a város koncentrálna a saját fenntartásban működő négy városrészi művelődési házat, s az Agora Nonprofit Kft. A Vértes Agorája divízió részévé tette: 2014-ben megtörtént az Agora Nonprofit Kft. és a Tatabánya Pont fúziója is. Így jött létre a három divízió, amely az Agora Nonprofit Kft-n belül dolgozik: a Tatabánya Pont, ami a városi nagyrendezvények szervezésével foglalkozik, a Sportlétesítmények, amely a város sportlétesítményeit üzemelteti, valamint A Vértes Agorája, a négy városrészi művelődési házzal együtt.

A Vértes Agorája nyitásához visszakanyarodva elvégeztünk egy

széleskörű igényfelmérést. Az 1000 fős mintát jelentő kérdőíves igényfelmérés mellett személyes interjúkkal vizsgáltuk meg, hogy a város kulcsemberei és lakossága milyen Agorát szeretnének. Kíváncsiak voltunk arra, hogy milyen várakozás van az emberekben, milyen elvárásokat fogalmaznak meg, az akkor már több éve zárva tartó, megújuló létesítménnyel szemben. Ez volt a nyitás – a berobbanás – időszaka, amikor bevezettük A Vértes Agoráját a városban és a térségben, és elfogadtattuk a lakossággal. Fontos stratégiai cél volt, hogy Agoraként emlegessenek bennünket az emberek, és ne Közművelődés Házaként.

E. Zs.: Hogyan kezdődött el a szervezet építése? Milyen a jelenlegi szervezeti felépítés?

S. H.: A Vértes Agorája szervezetének építése 2012-ben kezdődött meg, Sámuel Botonddal és néhány kulcsemberrel, az „AGÓRA” projekt két másik közreműködőjével, Cserteg Istvánnal és Pongrácz Zsolttal. Kezdetben Mók Ildikó volt a szakmai vezető, majd jómagam követtem őt a projekt eme szerepkörében. A klasszikus szervezetépítés szabályai szerint elkezdtünk előkészíteni, megtervezni és létrehozni egy rendszert, egy stratégiát. Az volt az elképzelésünk, hogy az Agora egy professzioná-

A Vértes Agorája – a stáb közös fényképe, 2018

lisan, rendszerszerűen, folyamatok és világos, egyértelmű keretek mentén felépülő szervezet legyen. Úgy építkeztünk, ahogyan egy üzleti vállalkozást is felépítenek. Ez az építkezés akár a rendszer, akár a csapat felépítését tekintve is egy nagyon tudatos, végiggondolt folyamat volt. A koncepció, a struktúra felépítését és a tulajdonossal való elfogadtatását követően zajlott a csapat összeállítása. Alapos több körös kiválasztás, meghallgatások eredményeként kialakult a munkatársi kör. Ekkor a kiválasztottak még nem voltak alkalmazottak, de már elindult a közös gondolkodás, együtt kezdtük el az első három év, a nyitás stratégiájának kidolgozását.

Jelenleg a szervezet két közművelődési szakmai csoportból áll: az egyik a művészeti tevékenységek-

kel, aktivitásokkal, folyamatokkal, a Kortárs Galéria működtetésével, a Tatabányai Tavasz Fesztivállal, a tematikus partnerségben megvalósuló programok menedzselésével, illetve táborok szervezésével foglalkozik. Ez a csoport látja el a Vértes Agorája marketingkommunikációs feladatait is. A másik a közösségfejlesztő csoport, ahol a „Z” generációval, a tehetség gondozással, önkéntesekkel foglalkoznak; Szénási Pál ennek a csoportnak a főmunkatársa. A csoport feladatkörét kiegészíti a térségi feladatellátás, a rekreációs programok szervezése, illetve az üzleti partnerekkel való együttműködés és szolgáltatás.

Markáns szakmai területe a Vértes Agorájának a négy városrészi művelődési ház Alsógallán, Kertvárosban, Felsőgallán és Bánhidán. A létesítmények a városrészek közösségeinek befogadói, a helyi közösségi művelődés színterei. A szervezet fontos része a műszaki csoport, amely az Agora Nonprofit Kft. egész tevékenységét támogatja, valamint a back office, a menedzsment stáb, akik szintén nemcsak A Vértes Agorájának a háttérstábját, hanem a másik két divíziót is támogatják.

A Vértes Agorája működésére a projektorientált működés a jellemző: amely azt jelenti, hogy egyszerre létezik egy rendszerszerű működési hierarchia, és vannak a

Rekreációs program

projektek, melyeknek van egy dedikált vezetője, illetve van egy dedikált ideiglenes, a projekt idejére felálló csapata. A működésünkre a feladat- és problémamegoldó, kreatív működés a jellemző.

E. Zs.: *Milyen stratégiai célok mentén kezdtétek el a működést? Milyen kiemelkedő folyamatok indultak el az elmúlt öt évben?*

S. H.: Ahogy említettem, elsőként a nyitás stratégiáját dolgoztuk ki. Ennek alapját képezi az a vízió, amit az itt dolgozókkal alkottunk meg, és az elmúlt öt év során korrigáltuk is, amikor szükségesnek láttuk:

„Az Agora Küldetésnyilatkozata:

Mi, az Agora elhivatott csapata továbbra is azért dolgozunk, hogy a városrészek bekapcsolásával a városközpont nyüzsgő kulturális piacterként működjön tovább.

Célunk, hogy a jövőben is olyan kulturális, szórakoztató közösségi teret és szolgáltatásokat nyújtsunk Tatabányán, amelyek örömmel válnak aktív részesévé városunk és térségünk lakói.

Fontosnak tartjuk a folyamatos innovációt és a példamutató, környezettudatos működést.

Hagyományainkat megőrizve, új utakat keresve kínálunk művészeti, gasztronómiai, sport- és szabadidős programokat, egyedi képzéseket, és támogatunk közösségfejlesztő folyamatokat.

Alapelvünk a minőség, a partnerség, a nyitottság környezetünk változó igényeire.

Mindenkori küldetésünk, hogy az Agora a város kulturális jelképeként, erősítse a tudatot, tatabányainak lenni jó!

Elfogadva: 2016. január. 25.”

www.avertesagoraja.hu/kuldetesnyilatkozat

Ennek értelmében hosszú távú célunk, hogy A Vértes Agorája egy professzionális szolgáltató „nagyüzem” legyen, ami olyan tereket és szolgáltatásokat kínál a városban és a térségben, amelyeket máshol nem találnak meg az emberek, a közösségek, a különböző szervezetek. Célunk, hogy nyitott létesítményként működjünk. Alapelvünk, hogy magas minőséget képviseljünk. Emellett nagyon fontosnak tartjuk, hogy a térséggel úgy tudjunk együttműködni, ahogy ezt ők szeretnék, nem akarunk „megmondóemberek” lenni. Erre kialakítottunk egy rendszert, ami akár modellértékűnek is tekinthető: működik egy Agora Tanács, amelynek a térség tíz polgármestere a tagja. A tanács minden évben áttekinti, hogy milyen eredmények születtek a közösségi művelődés együttműködése területén, és milyen elvárásokat támasztanak a következő évekre. A Tanács munkáját kiegészítve működik egy, a térségi, szakmai munkatársakat összefogó műhely, melynek tagjai általában évente két-három alkalommal találkoznak. Részben tervezés és információcsere zajlik a fórumok alkalmain, részben egy aktuális, a kollégák által kiválasztott témáról folyik diskurzus, illetve részt vesznek a kollégák nonformális képzésben. Ezek a Nemzeti Művelődési

Intézzel közösen létrehozott, különböző tervező, projekt- és kompetenciafejlesztő tematikájú képzések – ahogy mi elneveztük: *Jövőkép Műhelyek* – nemcsak a térségben, de az egész Komárom-Esztergom megyében is elérhetővé váltak. A sorozat témái között szerepelt a stratégiatervezés, a projektfejlesztés módszertana, a csoportkezelés és partnerség-építés, a konfliktuskezelés, a kommunikáció, a nyilvános beszéd és nyilvános szereplés. Erre az évre tervezzük még a megbeszélés-vezetés és moderáció módszertana program lebonyolítását is.

A partnerség természetesen nem csak a térségben érvényesül, az Agora pályázatban is benne van, hogy szolgáltató, szórakoztató, rekreációs „nagyüzemként” működünk, így ebből adódóan be kell fogadunk koncerteket, előadásokat, és természetesen mi magunk is szervezünk hasonlókat. Befogadjuk és partnerséget ajánlunk olyan programok, előadások szervezőinek, közösségeknek, akiknek van valamilyen szakmai céljuk. Kiemelhető példa erre az *Agora Koreográfus Verseny*. 2018-ban hatodik alkalommal rendeztük meg a versenyt, és idén már annyi jelentkező volt, hogy a kapacitásaink határát feszegettük. A Koreográfus Versenyt a Tatabánya Tánckultúrájáért Ala-

John Lennon-émlékest

pítvánnyal közösen szervezzük. Az alapítvány a szakmai gazdája a folyamatnak, az Agora a projekt menedzselésében, összefogásában és a megvalósításban működik közre. Hasonló partnerségben zajlik a *Forgórózsa Népművészeti Fesztivál*, de említhetem a *Segítő Jóbarátok* civil, vállalkozói kezdeményezés alapján megvalósuló jótékonyági programot is. Lényeges mindebben, hogy mi azt az organizációs, menedzsment tudást, technikai és eszköz kapacitást tesszük a projektek szakmai gazdáik mellé, amitől az általuk megálmodott programok igényesen, minőségi szinten valósulhatnak meg.

Kiemelkedő folyamatnak gondoljuk a „Z” generációt megcélzó

tevékenységeinket is, amely egy markáns stratégiai irányunk. Azt azért látni kell, hogy ez nem ment az egyik pillanatról a másikra, nagyon nehéz volt megtalálni azt a tevékenységet, szolgáltatást, amit mi tudunk nyújtani, és a fiatalok generációjának igénye is van rá. Próbálkoztunk egyéni-, tehetségfejlesztési-, pályorientációs tanácsadással, kísérleteztünk könnyűzenei koncertekkel, de ezek egyike sem bizonyult átütően sikeresnek. Napjainkra ez a tevékenység letisztult: az Erasmus+ Európai Önkéntes Szolgálatán keresztül önkéntességre alapozó tevékenységeket indítottunk. 2017 folyamán egy olasz és egy örmény ifjú hölgy dolgozott az Agorában, 2018-ban pedig egy

örmény és egy albán önkéntest fogadtunk, akik egy-egy évet töltenek el nálunk. Úgy látjuk, hogy az egyik kulcs, hogy ők maguk is a „Z” generációhoz tartoznak. Látható, hogy tevékenységük nyomán közösségek alakultak ki, részben a nyelvfejlesztésében, részben pedig témahetek kapcsán bevont fiatalokból. A fiatalok aktív szervező munkájával két konferenciának is házigazdáik, szervezői, illetve mentorai voltak: az egyik egy a fiatalok kultúrafogyasztási szokásait körbejáró országos konferencia volt, a másik pedig egy nemzetközi konferencia, amit a saját érdeklődésük, szempontjaik szerint a tatabányai, tatai stábbal közösen szerveztek meg, s amelyen az előadásokat is ők tartották. Ennek a konferenciának a címe az volt: *Merre tartotok fiatalok?* Ezek olyan különleges önszerveződő folyamatok voltak, amit én is bámulva néztem.

Ezekre alapozva a jövőben tervezünk egy 1,5 éves folyamatot, amely a „Z” generáció sokrétű tehetségeinek felkutatásával és fejlesztésével foglalkozik.

Szénási Pál: 2014-ben csatlakoztam A Vértes Agorájához, jelenleg közösségfejlesztéssel, tehetséggondozással, képzésszervezéssel és egyre hangsúlyosabban a nemzetközi kapcsolatok építésével foglalkozom. Ez utóbbi felelősségi kör kiváló lehetőséget ad az Agora programkínálatának színesítésére, és segít új utakat találni a „Z” generációhoz. A tehetséggondozói profil legfontosabb célkitűzése egy nyitott, befogadó színtér kialakítása, ahol a tehetséges fiatalokat olyan szervezetekkel, oktatókkal, mentorokkal kötjük össze, akik segíthetik képességeik kibontását.

Azt gondolom, hogy a fiataloknak szóló nemzetközi programok és a tehetséggondozás nagyon jól ki tudják egészíteni egymást. Mi alapvetően az „Y” és „Z” generációra fókuszáló programokban ve-

Merre tartotok fiatalok? – nemzetközi konferencia

Szénási Pál

szünk részt. Az Erasmus+ és más külföldi pályázatok lehetőséget adnak külföldi szakmai tapasztalatok és interkulturális élmények szerzésére, nyelvtanulásra, kapcsolatépítésre, illetve személyiségfejlesztésre.

Amikor megszületett az ötlet, hogy a legújabb generációkkal a nemzetközi lehetőségeken keresztül szeretnénk foglalkozni, számos nemzetközi projektet vizsgáltam meg annak fényében, hogy melyeket lehet Magyarországon és szűkebb hazánkban, Tatabányán is alkalmazni.

Ezeket a gyakorlatokat összevettem a saját külföldi tapasztalataimmal, élményeimmel is. Természetesen igyekeztem ügyelni arra is, hogy ne csak a saját prekonceptióim érvényesüljenek egy program kidolgozásánál, hanem lehetőséget adjak a résztvevők elképzeléseinek befogadására, megvalósítására is.

Egy nemzetközi kapcsolatrendszer kiépítése és fenntartása során nemcsak a kapcsolattartó személye, de az egész szervezet bevonódik a folyamatokba. A pályázatírás, a költségvetés tervezése, a pályázatokkal járó adminisztratív tevékenység kapcsán számos munkatársunk is új ismeretekkel bővíthette tudását. Meggyőződésem, hogy a külföldi szervezetekkel fenntartott kapcsolatok magukban hordozzák A Vértes Agorája folyamatos megújulásának lehetőségét.

E. Zs.: *A nemzetközi kapcsolatokról beszélve: megérkezett a következő két külföldi önkéntes az Európai Önkéntes Szolgálat keretében. Mik a terveitek? Milyen folyamatokban fognak részt venni az önkéntesek?*

Sz. P.: Jelenleg a közösségfejlesztés és a Tatabánya térségében lévő kistelepülésekre tervezett interkulturális programok szervezése van előtérben.

Önkénteseink két, a sajátunktól eltérő kultúrából érkezett, ennél fogva más szemlélettel, új ötletekkel, módszerekkel gyarapíthatják programjainkat, közösségeinket.

Az Európai Önkéntes Szolgálat csak egy a sok külföldi program közül, viszont kiváló alapot nyújt egyéb pályázatban, ifjúsági cserékben, külföldi tréningeken stb. való részvételhez. A közelmúltban A Vértes Agorája partnerként csatlakozott egy nemzetközi ifjúsági cseréhez, aminek köszönhetően nyolc megyei fiataalt sikerült eljuttatnunk Svédországba egy egyhetes találkozóra, ahol a kreatív önkifejezés eszközeivel, vállalkozás indításának mikéntjével ismerkedhettek meg a résztvevők. Az egy hét alatt a magyar diákok erős közösséggé kovácsolódtak össze svéd és görög társaikkal.

E. Zs.: *Az eltelt öt év alatt voltak-e olyan elkezdett folyamatok, amik elakadtak?*

S. H.: Igen, természetesen volt néhány ilyen. Például volt egy elképzelésünk, hogy szervezzünk egy kulturális piacot, amely lehetőséget biztosított a közösségi programok szervezőinek és a produkciók előállítóinak a találkozásra. Az volt a cél, hogy lehessen találkozni, megismerni a produkciókat, üzleteket kötni, és volt egy szakmai vonulata is, ahol a jó gyakorlatok megismerésére nyílt lehetőség. Ezt három alkalommal rendeztük meg, de végül nem érte el azt a célt, amit szerettünk volna,

nem sikerült ezt a két célcsoportot találkoztatni.

Arra is rá kellett jönni a kultúraközvetítési, szórakoztatás-szervezési tevékenység során, hogy el kell választani a funkciókat. Kialakult, hogy a szabadtéri fesztiválok szervezését a Tatabánya Pont végzi: *Sörfesztivál, Augusztus 20., Bányász nap*, leszámítva néhány olyan tematikus szabadtéri programot, mint az *Agora Nyári Zenei Esték, Gyereknep*, egy-egy családi nap. Ez egy megállapodás, és nyilván belátás is, amelyből egy világos, és azt gondolom, sikeresen működő feladatlehatárolás lett.

E. Zs.: *Kérlek, beszélj A Vértes Agorája gazdasági kapcsolatairól, térségi beágyazottságáról.*

S. H.: Két oldalról lehet ezt a kérdést megközelíteni: egyrészt a szolgáltatások felől, másrészt a szponzoráció felől. A Vértes Agorájának az volt a célja, hogy a dolgozók tudását az üzleti szektor felé is be tudja mutatni. A cégek fogadjanak el bennünket profi szolgáltatónak, tehát használják ki, hogy az Agora, mint helyi vállalkozó, is képes magas színvonalon rendezvény-szervező tevékenységet folytatni. Ez is egy hosszabb folyamat volt. Ügyvezető úrral személyesen felkerestük a város ipari parkjában megtelepedett cégeket, bemutattuk, hogy mit tudunk ajánlani. Később szerveztünk egy üzleti reggelit, ahol szintügy bemutakoztunk, bemutattuk az épületet, lehetőségeinket, tudásunkat. Bemutakoztunk a város által a nagy adózók részére szervezett konferencián is. Ez tevékenységünk felvezetéseként szolgált, amely nyomán egyre több cég fordul hozzánk. Örömről örömről, hogy nem eseti módon, hanem évről évre mi szervezzük a cégek életében kiemelt kulturális szociális alkalmakat, családi, vagy dolgozói napokat, esetenként ünnepi, protokoll, vagy üzleti eseményeket. Szeretném példaként

kiemelni, hogy egy amerikai cég a 25 éves fennállását ünneplő rendezvénysorozat szervezését is ránk bízta; ez is mutatja a bizalom szintjét. Mi büszkén, de nem öntelten gondolunk magunkra, s úgy gondoljuk, partnerei tudunk lenni akár egy multinacionális cégnek is.

A szponzori támogatás esetében is partnerségre törekszünk. A bronz, ezüst és arany fokozatú támogató partnereink fokozata az általuk nyújtott támogatási forrás nagyságrendjén múlik. Voltak eseti támogatások, amikor egy koncert belépőjegyét támogatták. Emellett arra is van lehetőség, hogy a támogató partner egy adott évben előre kiválasszon egy vagy több eseményt – és nemcsak A Vértes Agorája rendezvényei tartoznak a kínálatba, hanem a Tatabánya Pont rendezvényei is –, amin az adott piaci szereplő szeretne majd megjelenni, nem feltétlenül csak a hagyományos módon transzparenssekkel, hirdetéssel, hanem például munkaerő-toborzás céljából akár egy stand felállítával is. Arra is volt példa, hogy egy cég kizárólag gyermekrendezvényeket választott megjelenéséhez, amelyeken fejlesztő, ismeretterjesztő aktivitásokat bonyolított le. 2018-ban több olyan nyári tábor rendeztünk meg, amelynek a megbízói a városba települt multinacionális cégek voltak. Kifejezetten az volt a szándék, hogy a saját dolgozóik gyermekei számára rendezzünk táborokat: angol, japán, kézműves, rekreációs táborokban vehettek részt a gyerekek. Ez is kifejezi az irántunk meglévő bizalmat: tudunk olyan minőséget adni, hogy a cég dolgozói elégedettek lesznek az általunk nyújtott szociális, kulturális szolgáltatással.

E. Zs.: *A bizalom nem csak a szolgáltatások szintjén fontos. Fukuyama szerint az emberek egymás közötti bizalmi szintje pozitívan, meghatározóan hat a gazdasági*

EVS önkéntesek munka közben

teljesítőképességre. Hogyan járul hozzá az Agora ezekhez a folyamatokhoz?

S. H.: A városrészi művelődési házak alapvetően a kisközösségek működésének színterei. A tevékenység gerincét az alkotja, hogy a városrészekben működő csoportoknak adjanak teret, szakmai támogatást, befogadjanak, vagy ha kell, alakítsanak új közösségeket. Az emberek személyes komfortérzete egy városban attól függ, hogy a különböző szolgáltatások milyen mértékben és milyen minőségben hozzáférhetőek. Azon túl, hogy az ügyes-bajos dolgokat el tudják intézni, fontos, hogy legyen olyan hely, ahol össze tudnak jönni, és a hasonló érdeklődési körrel rendelkezőkkel tudnak találkozni, beszélgetni, alkotni, eszmét cserélni. Ha ez megvan, akkor a város és egymás felé is megvan a bizalom, úgy fognak gondolni a településre, ami funkcionálisan is jól működik – abból pedig az következik, hogy többen gondolják azt, hogy érdemes itt élni, itt letelepedni.

Sz. P.: Ha van egy olyan hely, fórum, ahol az emberek találkozhatnak egymással, élményeket, emlékeket szerezhetnek, kikapcsolódhatnak, megismerhetik egymást, akkor ahhoz a térhez, közeghez,

településhez kötödni fognak. A közös tapasztalatok közösségeket teremthetnek. A találkozások, élmények lehetősége, egy erős közösség pedig erős érvek a letelepedés, vagy egy településen való megmaradás mellett.

E. Zs.: *A letelepedésről, a helyi identitásról és a város történetéről szólt a Jó Szerencsét! Emlékvé 2017-ben. Városszerte többféleképpen emlékeztek arra, hogy az első csille szén 120 éve került a felszínre, és arra, hogy 70 éve vált várossá Tatabánya. A Vértes Agorája hogyan vett részt az emlékvében, milyen tapasztalatokat szereztek?*

S. H.: A Jó Szerencsét! Emlékvében már a programok kitalálásában, előkészítésben is nagyon intenzíven közreműködtünk. Az Agora Fórum tagjaival közösen, amelybe beletartozik az összes városrészi kulturális közösségi létesítmény és szervezet, nagyon intenzíven részt vettünk a munkában.

Az emlékvé egy hosszú folyamat volt, gyakorlatilag a város egésze megmozdult. Sok akció, pályázat volt, sok műalkotás született az emlékvéhez, bányászathoz, a város fejlődéséhez kapcsolódóan. Ez egy nagy aktivitás-sorozat volt, amely nemcsak a kultúra és a közművelődés területét érintette, hanem

széles körben volt hatással a város lakosságára és közösségeire is.

A Vértés Agorája által az emlékévként szervezett aktivitások sem voltak hagyományosak. Ezek közül a városi vetélkedőt emelném ki, amelyet Kincsesbánya, Tatabánya városi vetélkedő néven szerveztünk. Az évforduló előtt kipróbáltuk, hogy az emberek mennyire mozgósíthatóak egy játékos városismereti, de mégiscsak jópofa szabadidős programra; kiderült, hogy nagymértékben aktivizálódtak a felhívásunk hatására.

A próbát követően egy fél éven át tartó nagy közösségi „happeningként” valósult meg a vetélkedő számos fordulójában. Nagyszerű volt látni, ahogy közösségek alakultak, akik részt vettek a vetélkedőn és tovább éltek, amikor már lezárult a játék. Mi magunk sem gondoltuk, hogy ennyire sikeres lesz, így nagyon nagy eredménynek gondolom, hogy egy januártól májusig tartó programsorozat fent tudta tartani az érdeklődést a kezdőponttól a döntőig. Nagyon sokféle, például a már meglévő tudás felelevenítésére, ismeretszerzésre, a város múltjának és egymás megismerésére építő játék volt – így nagyon sok területet érintett a játék hol direkt, hol indirekt módon. Mindemellett fontos megemlíteni, hogy a leg-

különbözőbb korosztályok vettek benne részt.

Az emlékévként a vetélkedőn túl más aktivitások kapcsán számoltan közösség jött létre, a látogatószámok szintje igazolja a programsorozat sikerét. Úgy gondolom, hogy egy város életét folyamatosan dinamizálni kell, az itt élő embereknek impulzusokat kell adni, lehetőségeket biztosítani, hogy azok közül választhassanak. Természetesen nem mindig ugyanazokat, hanem folyton változtatva az alternatívákat. Az emlékévként jó alkalom volt, hogy egy nagyon dinamikus éve legyen a városnak és az Agorának is.

E. Zs.: Mesélj kérlek, a „Közösségi szinten irányított városi helyi fejlesztések” (CLLD –Community-led Local Development) pályázatról. Milyen hatást vártok a pályázattól?

S. H.: A CLLD tervezése, amit mi HACS-ként (Helyi Akciócsoport) emlegetünk, a helyi közösségfejlesztési stratégia. Megszületése egyidejűleg zajlott az emlékévként tervezésével: kb.130 ember a legkülönbözőbb területek képviselőiként dolgozták ki a stratégiát 2016 júniusában.

Nagy tapasztalat volt az emlékévként során, hogy a különböző

közösségi, kulturális szervezetek mozgósíthatóak, képesek és szándékukban is áll új ötletekkel és gondolatokkal bővíteni egy pályázatot. A CLLD-ben kiválasztott támogatási területek ennek a nagy létszámú közösségnek a közreműködésével kerültek meghatározásra.

A pályázat megvalósítása hamarosan elkezdődik, keretében új közösségi projektek valósulhatnak meg. A várakozás kitapintható már a tervezés során, 2016-ban a beérkező ötletek száma is száz fölött volt. Ezek azóta megértek, újakkal bővíthettek. Tervezetten 2018 őszén, amikor kiírják a pályázatot, egy újabb impulzust fognak adni a város lakosságának, közösségi életének. Ez egy hosszan ható impulzus lesz, nem egy pillanatnyi lökés, hanem olyan, ami 2022-ig eltart. Ez alatt az időszak alatt két ütemben kerülnek majd meghirdetésre a pályázatok, kifejezetten az érdeklődés fenntartása érdekében.

A CLLD pályázat keretében öt városrészi művelődési ház infrastruktúrája megújul, korszerű közösségi terek jönnek így létre, amelyek komfortosabbak, modernebbek lesznek, és egyszerűbb lesz a fenntartásuk is.

A kulcsprojekteket egészíti ki öt témakörben sok kisebb pályázati lehetőség: ezek magukban foglalják a művészeti, a közösségfejlesztő, a képzési és a rekreációs folyamatokat, valamint a 21. századi technika alkalmazását a közösségi művelődésben. Ez utóbbi egy támogató eszközbeszerzési lehetőség, ami nagy eredmény. Az egész program konzorciumának vezetője, s emellett a lebonyolítója is az Agora Nonprofit Kft., illetve a munkaszervezet felállítására is mi kaptunk felhatalmazást a konzorcium 35-ös tagságától.

E. Zs.: Gyümölcsöző partnerséget ápoltok a közművelődés országos módszertani központjával is. Az elmúlt öt évben mit emelnél ki a

Karácsonyi kézműves foglalkozások A Vértés Agorája előterében

Művelődési Intézettel való együttműködésekből?

S. H.: A Nemzeti Művelődési Intézet stratégiai konferenciáin számos alkalommal tartottunk előadást A Vértes Agorájának rendszerszerű működéséről. Több képzési programban, tananyagfejlesztésben is részt vettünk közösen. A *Jövőkép Műhelyek* és a *Kulturális Piac* is együttműködésben valósult meg. Én úgy gondolom, hogy egy természetes partnerség alakult ki a megyei irodával, az országos programokra pedig számos meghívást kaptunk, több alkalommal vettünk részt különböző rendezvényeken, ahol kollégáink prezentációk keretében beszámoltak A Vértes Agorája jó gyakorlatairól. Benne vagyunk az országos *Agora szakmai műhelyben*, amelyet a Művelődési Intézet koordinál. Kollégáinkat több képzésbe oktatóként is hívták, mert a szakmai stábunkban olyan 21. századi tapasztalatok gyűltek össze, amikről érdemes beszámolnunk.

E. Zs.: Számos ponton felmerült, hogy az Agora működése tervezett stratégia mentén valósul meg. Ennek elengedhetetlen eleme, a tervezés, megvalósítás, értékelés és újratervezés ciklusa. Hol tartotok jelenleg ebben a ciklusban?

S. H.: A nyitás óta jelenleg a harmadik stratégiai időszakban jár A Vértes Agorája. Volt a nyitás stratégiája – 2013-ban nyitottunk –, ami az első stratégiánk volt, és a 2015. évig tartó időszakra vonatkozott. 2016-ban egy helyzetelemző tevékenységgel folytattuk, hogy mi változott a korábbiakhoz képest a térségben, a megyeszékhelyen. Megvizsgáltuk, hogy a küldetésnyilatkozatunk helytálló-e még, vagy miben kell változtatni rajta. Megnéztük, hogy milyen programok, aktivitások felé menjünk el, mik azok, amiket hanyagolni szükséges. 2016 és 2018 között kialakult a következő stratégiai időszak, ebbe beletartozott a *Jó Szerencsét! Em-*

lékév is. Gyakorlatilag az emlékév lezárultát követően egy új stratégiai időszak kezdődik: 2018 nyarától kezdtük tervezni az üzemszerű professzionális működés fenntartásának lehetőségeit, valamint azt, hogy mit kell másképpen csinálni. Látjuk, hogy a tevékenységünk nem lehet egy teljesen repetitív folyamat, mert abba beleunnak az emberek. Egy bizonyos idő után kell változtatni, új dolgokat belevinni a szolgáltatások közé, mert a változatosság fenntartja az érdeklődést és a látogatók számát. Ez egzakt módon mutatja, hogy mi érdekli a közönséget. Ha valami nem érdekli az embereket, akkor azon változtatni kell. A most készülő stratégia 3-4 évre megszabja az irányokat, tevékenységeket.

E. Zs.: Mik ennek a stratégiának a főbb célkitűzései?

S. H.: Az elmúlt években két szakmai minősítést szerzett A Vértes Agorája és megkapta a Komárom-Esztergom Megyei Prima Díjat, magyar közművelődés ka-

tegóriában. Mindez az itt dolgozó csapatnak köszönhető, ez egy rendkívül jól képzett és modern gondolkodású, fejlődni akaró csapat, legyen szó bármelyik területről. A nyitás óta már a harmadik generáció teszi a dolgát, számos fiatal kolléga csatlakozott új szemlélettel, s viszi tovább az itt tanultakat.

Ami a cél, amit szeretnénk fenntartani: az a professzionális működés és a magas minőség. Az a maximalizmus, ami arról szól, hogy egy adott pillanatban a létező legtöbbet kihozzunk a helyzetből, a 100%-ot mindenképp. Fontos az, hogy mindenki e maximalizmussal gondoljon a saját munkájára, és találjon ki új dolgokat, legyünk nyitottak a környezetünkre, elemezzük a változásokat s halljuk meg az igényeket, és erre reagálva próbálunk meg programokat, folyamatokat kidolgozni, amiktől az Agora továbbra is egy kedvelt közösségi létesítmény marad. Leginkább a kifelé való nyitottságunkat és jó reagáló készségünket kell megőrizni!

SALAMON HUGÓ népművelő, tanító, művészeti és tervezési szakmenedzser, a tatányai Agora Nonprofit Kft. – A Vértes Agorája szakmai igazgatója, divízió vezetője. 1978–1986. között a Komárom Megyei Építőipari Vállalat Bokányi Dezső Művelődési és Oktatási Központjának igazgatója, 1986–1994. között a Közművelődés Háza – Komárom-Esztergom megyei Művelődési Központot vezeti, 1994-1999-ig a Közművelődés Háza Közhasznú Társaság ügyvezető igazgatója. 1999-2001-ig a Szinergia Projektmenedzsment Kft. (Budapest) projekt tanácsadója, tréning üzletág vezetője, majd ügyvezetője. 2001-től több mint egy évtizedig a Konett Team (Budapest) szervezetfejlesztési tréner, tanácsadója, tréning üzletág vezetője. 2012 óta az Agora Nonprofit Kft. – A Vértes Agorája szakmai igazgatója.

SZÉNÁSI PÁL a tatányai Agora Nonprofit Kft. közösségfejlesztője, tréning-szervezője, rendezvényszervezője, kapcsolati főmunkatársa. 2010-ben Felnőttképzési szervező és művelődésszervező BA szakon végzett a Nyugat-Magyarországi Egyetemen, majd 2012-ben filozófia szakos bölcsész diplomát szerzett a Pécsi Tudományegyetemen. 2014 óta dolgozik az Agora Nonprofit Kft.-ben, mellette a Peron Music Alapítvány önkéntes programszervezője is.

EDELMAYER ZSOLT a Miskolci Egyetem Kulturális és Vizuális Antropológia (BA) szak elvégzése után a Szegedi Tudományegyetem Vizuális Kultúratudomány (MA) szakán végzett, majd megszerezte a Közművelődési Szakember I. képzést. Szakmai tapasztalatot a Miskolci Egyetemi újságnál, fotóriporterként, képszerkesztőként, a Zdravo da Ste ifjúsági centrum (Banja Luka, Bosznia-Hercegovina) fényképészeti kurzusán önkéntes munkában végzett oktatóként, az AIESEC, Miskolci Helyi Bizottság: projekt menedzserként nemzetközi kapcsolatok, marketing és megjelenés, a Szegedi Tudományegyetem Médiacentrum fotóriportereként szerzett. Jelenleg a Nemzeti Művelődési Intézet Komárom-Esztergom Megyei Irodájának módszertani referense.